

De waarheid over Vincents inschrijving in Nuenen

Bezoekers van Museum Vincentre kijken soms vreemd op als ze vernemen dat Vincent van Gogh "officieel" niet twee jaar maar net één jaar in Nuenen gewoond zou hebben. Althans volgens de gemeentelijke boeken van het bevolkingsregister in de tijd dat Vincent hier rondliep. Wat is er nu precies aan de hand? Op deze bezoekersvraag geven wij hier het juiste antwoord.

Gemeentehuis van 1874 tot 1953, nu Vincentre

Al een poos geleden vroeg collega-gids Remmet van Luttermant zich in dit verband af of een bepaalde tekst op de site van Van Gogh Village Nuenen wel juist is. Daar leest de bezoeker op het tabblad 'Vincentre - Het gebouw' de zin dat *Vincent van Gogh zich hier* (in het toenmalige gemeentehuis, nu Vincentre GN) *kort na zijn aankomst in Nuenen, december 1883, als inwoner van Nuenen heeft ingeschreven*. Uit navraag bij Ton de Brouwer blijkt dat deze zin niet correct is omdat Vincent zich hier niet uit eigen beweging zou hebben ingeschreven. Wat is namelijk het geval?

duplicaat

Zoals bekend, is Vincent van Gogh na zijn verblijf in Den Haag begin september 1883 naar Hoogeveen gegaan. Hij heeft zich toen niet in Den Haag laten uitschrijven. Evenmin heeft hij zich laten inschrijven in zijn nieuwe woonplaats in Drenthe. Bijna drie maanden later, begin december 1883 heeft Vincent de trein genomen naar Nuenen en ook dáár heeft hij zich niet laten inschrijven. Pas later kwam bij een ambtelijke controle in Den Haag op 29 maart 1884 aan het licht dat Vincent niet

		1884		Mensen	Vrouw.
31.	21 Augustus	Ernst Cornelis	-	1	
32.	24 "	Anna Catharina Coolen	-	1	
33.	23 "	Jan van der Velden	1	-	
34.	30 "	Eijndius van der Tol, jhr. z. j.	1	1	
		Totaal over Augustus	2.	3.	
35.	6 September	Jans Wilhelmina	1	-	
36.	"	Harboren Clasius	-	1	
37.	20 "	Coolen & Martini	1	-	
38.	27 "	Thijsma's Florisius	1	-	
		Totaal over September	3	1	
39.	4 October	Kuyper Jozeph	1	-	
40.	"	Thijsma's Florisius	-	1	
41.	"	Waldock Abraham W. J.	1	-	
42.	11 "	Van Gogh Vincent Willem	1	1	
43.	10 "	Kuyper Wilhelmina	-	1	
		Totaal over October	3.	2.	
44.	8 November	Vorst van der Groot, jhr. z. j.	4	1	

Fragment van de "verlate" inschrijving

meer op de Schenkweg 136 woonde. Men is nagegaan waarheen Van Gogh vertrokken was en men ontdekte dat hij al maanden in Nuenen verbleef. Pas op 6 oktober 1884 is Vincent in Den Haag ambtelijk uitgeschreven, met – zoals het hoort – een duplicaat getuigschrift 'van verandering van werkelijke woonplaats' (i.c. Den Haag). Een paar dagen later, op 11 oktober 1884, heeft men Van Gogh ingeschreven in het bevolkingsregister in Nuenen. Pas t en werd de definitieve inschrijving van Vincent van Gogh als inwoner van Nuenen een feit. Maar overigens z nder een duplicaat getuigschrift.

De zinsnede '*dat de **originele** inschrijving bewaard is gebleven*', is wel geheel juist. Deze is opgeslagen in de oude gemeentelijke archieven die op dit moment bewaard worden in het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven. Kortom, wat de bezoekers zien in de vitrine in Vincentre, is (een natuurgetrouwe kopie van) de desbetreffende bladzijde uit het Nuenense bevolkingsregister, daterend van **11 oktober 1884**.

geboortedatum

Van collega Gofie van der Linden hoorden we dat bezoekers zich ook vaak verwonderen over Vincents geboortedatum die in het 'authentieke' register in de vitrine bij de trap vermeld staat als 30 mei. Dat komt, volgens Ton de Brouwer, omdat de ambtenaar destijds de afkorting "mrt" gelezen heeft als "mei". Vandaar dat dit fout in het register vermeld staat: Vincent is geboren op **30 maart 1853**.

En hoe lang heeft Vincent nu in Nuenen gewoond? Uit zijn eerste brief (nr. 409) uit Nuenen weten we dat hij op 6 december 1883 al in Nuenen was. En omdat we uit zijn laatste Nuenense brief (nr. 543) weten dat hij op 24 november 1885 uit Nuenen is vertrokken, houden we vast aan een verblijf van ruim 23 maanden. Overigens heeft Vincent zich toen, voor zijn vertrek naar Antwerpen, wel netjes in Nuenen laten uitschrijven. Daarom vertellen wij onze bezoekers dat hij bijna twee jaar in Nuenen heeft gewoond en gewerkt! Los van alle inschrijvingsperikelen.

(*) meer over deze kwestie is te lezen o.a. in "Van Gogh en Nuenen" van Ton de Brouwer, blz. 14-16.

Gerard Netten, Vincentre-gids